

ผลของการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
ตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

**Effect of Health Education Learning Management by Using Cooperative
Learning Follow Competency Based Instructional Model on
Learning Achievement of Secondary Student 2**

คทา นารมย์ และ วิรดี เอกกรณรงค์ชัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Kata Narom and Wiradee Eakronnarongchai

Udon Thani Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: Wiradee.e@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม 2) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 40 คน โรงเรียนพระธาตุขามแก่นพิทยาลัย จังหวัดขอนแก่น แบ่งเป็นนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะ จำนวน 20 คน และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติจำนวน 20 คน โดยใช้การสุ่มห้องเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะ จำนวน 8 แผน และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนด้วยค่าที่ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนของนักเรียนกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 2) ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* วันที่รับบทความ : 6 กรกฎาคม 2566; วันแก้ไขบทความ 18 กรกฎาคม 2566; วันตอบรับบทความ : 19 กรกฎาคม 2566

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา; การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ; รูปแบบการสอนฐานสมรรถนะ

Abstracts

The purposes of this study were: 1) to compare the average score of the learning achievement before and after implementation of the experimental group and the control group 2) to compare the average score of the learning achievement after implementation between the experimental group and the control group. The sample was 40 students from the secondary 2 of Pra That Kham Kaen Pittayalai School, Khon Kaen. Twenty students in the experimental group were assigned to study under the health education learning using cooperative learning follow competency based instructional model while the other twenty students in the control group were assigned to study with the conventional teaching methods by using the random sampling of the classrooms using the cluster random sampling. The research instruments were compost of eight learning activity plans using cooperative learning follow competency based instructional model and the learning achievement in the health education area of knowledge, attitude and practice. The data were analyzed by means, standard deviations and t-test.

The research findings were as follows:

1) The mean scores of the learning achievement in the area of knowledge, attitude and practice of the experimental group students after learning were significantly higher than before learning at .05 and the control group students after learning were found no differences significant than before learning at .05 level.

2) The mean scores of the learning achievement in the area of knowledge, attitude and practice of the experimental group students after learning was significantly higher than the control group students at .05 level.

Keywords: Health Education Learning Management; Cooperative Learning; Competency Based Instructional Model

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ดังนั้นการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงควรยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ กระบวนการจัดการเรียนรู้จึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้เต็มศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ความสำคัญทั้งด้านความรู้และคุณธรรม ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นเครื่องมือพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 1)

ในปัจจุบันการจัดการเรียนรู้วิชาสุศึกษานั้น พบว่าครูส่วนใหญ่มักจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นความรู้จากครูเพียงอย่างเดียว ขาดกระบวนการและกิจกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของนักเรียน ครูบอกความรู้แก่นักเรียน นักเรียนมีหน้าที่ฟัง จด และท่องจำ ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนวิชาสุศึกษา และไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยพบปัญหาจากการเรียนการสอนวิชาสุศึกษา ดังนี้ 1) การจัดการเรียนการสอนของครูที่ไม่มีหลากหลาย 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง 3) การไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน 4) ขาดสื่อการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมของนักเรียน 5) นักเรียนขาดทักษะการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน โดยครูเป็นผู้จัดกิจกรรมทั้งหมดทำให้นักเรียนไม่ได้รับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานเท่าที่ควร ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของการเรียนของนักเรียน ดังนั้นการจัดการเรียนรู้วิชาสุศึกษาจึงควรมุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดความสามารถในการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ เพื่อให้นักเรียนมีวิถีชีวิตที่มีสุขภาพดี โดยให้นักเรียนได้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะหรือกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมตามแนวการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560 คือ คนไทยทุกคนได้รับการศึกษา และเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2556 : ออนไลน์ ; รัตนา เสงส์สวัสดิ์, 2556 : 3 ; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 2)

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยพัฒนาทักษะทางด้านสังคมควบคู่ไปด้วย จึงทำให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน ซึ่งแต่ละคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่ม โดยการทำงานร่วมกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกันและกัน และการมีความรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อให้ตนเองและสมาชิกในกลุ่มสำเร็จตามเป้าหมาย เน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน โดยสมาชิกในกลุ่มจะต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่มเพราะยึดตามแนวคิดที่ว่า ความสำเร็จของทุกคนจะรวมเป็นความสำเร็จของกลุ่ม โดยแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ คือ 1. การพึ่งพาเกื้อกูลกัน (Positive Interdependence) การเรียนรู้แบบร่วมมือจะต้องมีความตระหนักว่าสมาชิกกลุ่มทุกคนมีความสำคัญ และความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ในขณะที่เดียวกันสมาชิกแต่ละคนจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อกลุ่มประสบความสำเร็จ ความสำเร็จของบุคคลและของกลุ่มขึ้นอยู่กับกันและกัน ดังนั้นแต่ละคนต้องรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตน และในขณะที่เดียวกันก็ช่วยเหลือสมาชิกคนอื่น ๆ ด้วย 2. การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด (Face to Face Promotive Interaction) การที่สมาชิกในกลุ่มมีการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันละกัน ในทางที่จะช่วยให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย สมาชิกกลุ่มจะห่วงใย ไว้วางใจ ส่งเสริม และช่วยเหลือกันละกันในการทำงานต่าง ๆ ร่วมกัน ส่งผล

ให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน 3. ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน (Individual Accountability) สมาชิกในกลุ่มทุกคนจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบ และพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ไม่มีใครที่จะได้รับผลประโยชน์โดยไม่ทำหน้าที่ของตน ดังนั้นกลุ่มจึงจำเป็นต้องมีระบบการตรวจสอบผลงานทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม 4. การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interpersonal and Small Group Skills) การเรียนรู้แบบร่วมมือจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยทักษะที่สำคัญ ๆ หลายประการ เช่น ทักษะทางสังคม ทักษะการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสื่อสาร และทักษะการแก้ไขปัญหาขัดแย้ง รวมทั้งการเคารพ ยอมรับ และไว้วางใจซึ่งกันและกัน ซึ่งครูผู้สอนควรสอนและฝึกให้แก่ผู้เรียนเพื่อช่วยให้ดำเนินงานไปได้ 5. การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม (Group Processing) การเรียนรู้แบบร่วมมือจะต้องมีการวิเคราะห์เกี่ยวกับวิธีการทำงานของกลุ่ม พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่ม และผลงานของกลุ่ม โดยมีแนวทางในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ดังนี้ 1. ขั้นเตรียมความพร้อม เป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมในการที่จะเรียนรู้ 2. ขั้นสอน เป็นการนำเสนอเนื้อหาหรือบทเรียนที่จะเรียนด้วยวิธีต่าง ๆ ของผู้สอน 3. ขั้นฝึกปฏิบัติ ผู้เรียนแบ่งกลุ่มละความสามารถหรือแบ่งบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ของสมาชิกภายในกลุ่มโดยร่วมมือกันในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย 4. ขั้นนำเสนอผลงาน เป็นการให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานที่ได้รับมอบหมายในรูปแบบต่าง ๆ 5. ขั้นสรุป ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาหรือบทเรียน และผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามปัญหาหรือข้อสงสัย (สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ, 2554 ; ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2558 : 1 ; ทิศนา แคมมณี, 2560 :1)

การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้เกิดการสั่งสมความสามารถและเกิดสมรรถนะตามที่กำหนด เป็นการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวมที่สร้างความสัมพันธ์ของผู้เรียนกับโลกรอบตัว โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการเรียนรู้ กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมถึงวิเคราะห์และจัดการการเรียนรู้ของตนเองในสภาวะแวดล้อมเชิงบวก ที่ส่งเสริมคุณค่าในการเรียนรู้และการดำรงชีวิตในสังคม การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะจึงจัดเป็นการเรียนรู้โดยใช้ผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นเป้าหมาย มุ่งเน้นผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน คือความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ อย่างเป็นองค์รวมในการปฏิบัติงาน การแก้ปัญหา และการใช้ชีวิต เป็นการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง เรียนรู้เพื่อให้เห็นจริงในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นการเรียนเพื่อใช้ประโยชน์ไม่ใช่การเรียนเพื่อรู้เท่านั้น การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะมีหลักการและแนวทางคือการกำหนดสมรรถนะและผลลัพธ์การเรียนรู้ฐานสมรรถนะเป็นเป้าหมาย มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และค่านิยม อย่างเป็นองค์รวมในการปฏิบัติงาน การแก้ปัญหา และการใช้ชีวิต เป็นการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่หลากหลาย สามารถตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียนเน้น “การปฏิบัติ” (Action) โดยมีชุดของเนื้อหาความรู้ ทักษะ เจตคติ และค่านิยม ที่จำเป็นต่อการนำไปสู่สมรรถนะที่ต้องการ เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งขึ้น และมีโอกาสได้ฝึกฝนการใช้ความรู้ในสถานการณ์ ปัญหา และอุปสรรคที่ท้าทาย ที่จะช่วยให้เกิดสมรรถนะตามเป้าหมาย โดยส่งเสริมการใช้ความรู้ข้ามศาสตร์

(Multidisciplinary) อย่างบูรณาการ (Integration) มีการเสริมสร้างคุณลักษณะต่าง ๆ (Attitude/Attribute) สร้างแรงจูงใจ แรงบันดาลใจ กระตุ้นความสนใจใฝ่รู้ ที่สร้างความรู้สึกรักเป็นเจ้าของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำตนเองและกำกับการเรียนรู้ของตนเองได้ (Self-directed Learning) โดยสามารถเรียนรู้/ทำงานตามความถนัดและความสามารถของตน สามารถก้าวหน้าไปเร็วช้าแตกต่างกันได้ (self-pacing) มีการให้ผู้เรียนได้ประเมินการเรียนรู้ของตนเองระหว่างเรียน (Assessment as Learning) เพื่อการปรับปรุงวิธีการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ของตน ให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้เรียนเพื่อการปรับปรุงพัฒนาและให้ความช่วยเหลือตามความต้องการของผู้เรียน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะประสบความสำเร็จ โดยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ มี 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ตั้งคำถาม โดยการใช้คำถามกระตุ้นผู้เรียน ขั้นที่ 2 วิเคราะห์และปฏิบัติ โดยการวิเคราะห์ประเด็นเนื้อหาต่าง ๆ และลงมือปฏิบัติในกิจกรรมที่มอบหมาย ขั้นที่ 3 อภิปรายและประยุกต์ใช้ โดยร่วมกันอภิปรายสรุปในประเด็นต่าง ๆ และนำไปประยุกต์ใช้ ขั้นที่ 4 นำเสนอและสะท้อนผล โดยการนำเสนอผลงานและร่วมกันสะท้อนผลในประเด็นต่าง ๆ ร่วมกัน ขั้นที่ 5 ประยุกต์ใช้ โดยการนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, 2562 : 1 ; พิมพ์นธ์ เดชะคุปต์, 2563 : 1 ; วิชญนาถ เรืองนาค, 2563 ; สุวิทนา สงวนรัตน์ และชวน ภาวังกุล, 2564 : 1)

จากความสำคัญ ที่กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยสนใจจะศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จึงได้ทำการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในหลักการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือและการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะได้เป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้น ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมความพร้อมและตั้งคำถาม เป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความพร้อมในการที่จะเรียนรู้ ขั้นที่ 2 ขั้นนำเสนอเนื้อหาและวิเคราะห์ เป็นการนำเสนอเนื้อหาที่จะเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ และร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นเนื้อหาต่าง ๆ ขั้นที่ 3 ขั้นอภิปรายนำสู่การปฏิบัติ เป็นการแบ่งกลุ่มคละความสามารถหรือแบ่งบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ของสมาชิกภายในกลุ่ม โดยร่วมมือกันในการทำงานที่ได้รับมอบหมายและนำไปประยุกต์ใช้ ขั้นที่ 4 นำเสนอและสะท้อนผล เป็นการนำเสนอผลงานที่ได้รับมอบหมายในรูปแบบต่าง ๆ และร่วมกันสะท้อนผลในประเด็นต่าง ๆ ร่วมกัน ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปและประยุกต์ใช้ เป็นการร่วมกันสรุปเนื้อหาหรือบทเรียน และนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยพัฒนาทักษะทางด้านสังคมควบคู่ไปด้วย จึงทำให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และเกิดสมรรถนะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ซึ่งจะเห็นได้ว่าการพัฒนาสมรรถนะนั้นมีความสำคัญในทุกระดับการศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม
2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องผลของการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพระธาตุขามแก่นพิทยาลัย ปีการศึกษา 2565 จำนวน 182 คน และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพระธาตุขามแก่นพิทยาลัย จำนวน 40 คน ทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองจำนวน 20 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 20 คน โดยใช้การสุ่มห้องเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เป็นห้องเรียนกลุ่มทดลองและห้องเรียนกลุ่มควบคุม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีรูปแบบการสอน 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมความพร้อมและตั้งคำถาม ขั้นที่ 2 ขั้นนำเสนอเนื้อหาและวิเคราะห์ ขั้นที่ 3 ขั้นอภิปรายนำสู่ปฏิบัติ ขั้นที่ 4 นำเสนอและสะท้อนผล และขั้นที่ 5 ขั้นสรุปและประยุกต์ใช้ โดยจัดทำจำนวน 8 แผนการเรียนรู้ ได้แก่ 1) ระบบบริการสุขภาพ 2) การจัดระบบบริการสุขภาพในประเทศไทย 3) หลักประกันสุขภาพ 4) แนวทางการเลือกใช้บริการทางสุขภาพ 5) เทคโนโลยีทางสุขภาพในชีวิตประจำวัน 6) ตัวอย่างของเทคโนโลยีที่เป็นประเด็นทางสุขภาพ 7) ผลกระทบและการตัดสินใจเลือกรับและใช้เทคโนโลยีทางสุขภาพ 8) ความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์ที่มีผลต่อสุขภาพ และผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างมีระบบ ผ่านการตรวจสอบการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.63-0.77 และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อความเหมาะสมในการ

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และนำมาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อนำไปใช้จริงต่อไป

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 3 ฉบับ โดยผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างมีระบบ ผ่านการตรวจสอบการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องและค่าความเที่ยงในแต่ละฉบับ ดังนี้

2.2.1 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องรวมเท่ากับ 0.85 ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.83 ค่าความยากง่ายอยู่ในช่วง 0.42-0.78 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในช่วง 0.21-0.73

2.2.2 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติ มีค่าดัชนีความสอดคล้องรวมเท่ากับ 0.88 และค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.85

2.2.3 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติ มีค่าดัชนีความสอดคล้องรวมเท่ากับ 0.96 และค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.92

3. แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบ 2 กลุ่มมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (The Pretest-Posttest Control Group Design) ดังแบบแผนการทดลองดังนี้

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	ทดสอบก่อน (Pretest)	ทดลอง X	ทดสอบหลัง (Posttest)
E	O ₁		O ₂
C	O ₃		O ₄

ความหมายของสัญลักษณ์

E แทน กลุ่มทดลอง

C แทน กลุ่มควบคุม

O₁ O₃ แทน ค่าสังเกตหรือผลที่วัดได้ก่อนการทดลอง

O₂ O₄ แทน ค่าสังเกตหรือผลที่วัดได้หลังการทดลอง

X แทน ตัวแปรที่จัดกระทำ

(การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะ)

4. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.1 ขั้นเตรียมการทดลอง โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย หาคุณภาพของเครื่องมือ และติดต่อประสานงานขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

4.2 ขั้นตอนการก่อนการทดลอง โดยทำการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในสัปดาห์แรกก่อนทำการทดลอง (Pre-test) นำผลการทดสอบก่อนการทดลองมาทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยการทดสอบค่าที่ (t-test) เพื่อทดสอบว่านักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ แตกต่างกันหรือไม่ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ก่อนการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่มควบคุม

	n	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t	p
		Mean	SD	Mean	SD		
ด้านความรู้	20	8.85	2.54	8.45	2.58	-0.49	0.62
ด้านเจตคติ	20	3.56	0.27	3.73	0.46	1.41	0.16
ด้านการปฏิบัติ	20	2.37	0.34	2.43	0.27	0.60	0.54

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 2 พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ก่อนการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและของนักเรียนกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 ขั้นตอนการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้สัปดาห์ละ 1 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที รวม 8 สัปดาห์ ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยวิธีการปกติ จัดการเรียนรู้สัปดาห์ละ 1 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที รวม 8 สัปดาห์

4.4 ขั้นตอนการหลังการทดลอง โดยทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ หลังการทดลอง (Post-test) ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดียวกันกับแบบวัดก่อนเรียน

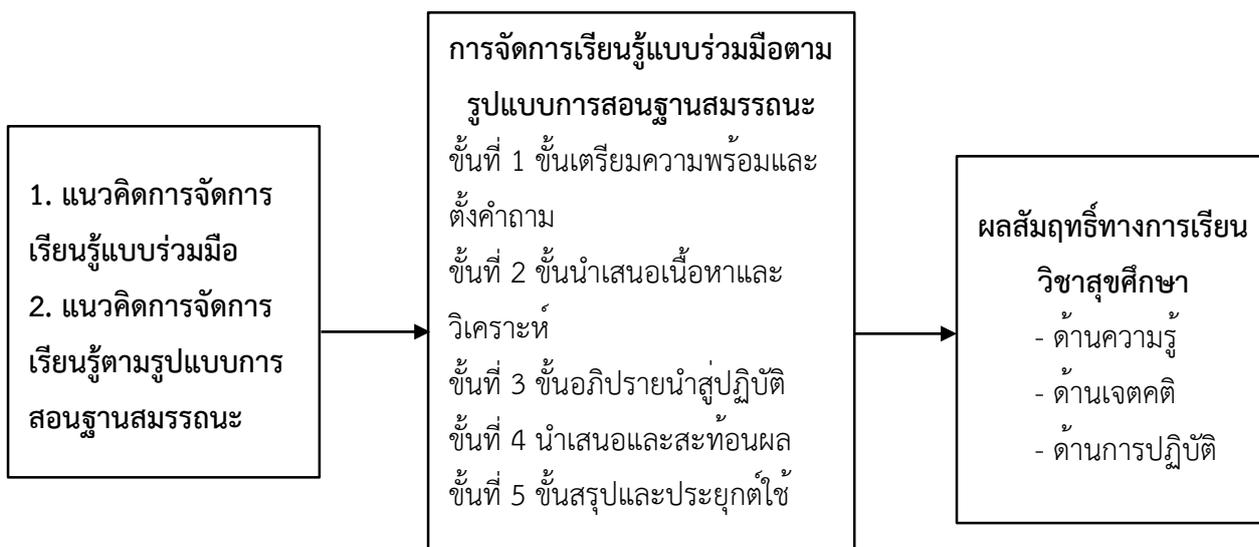
4.5 ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ทางสถิติและสรุปผลการวิจัย

5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการทดสอบค่าที (t-test)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (สุคนธ์ สิ้นพานนท์ และคณะ, 2554 : 1 ; ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2558 : 1 ; ทิศนา แคมมณี, 2560 : 1) และการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ (คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, 2562 : 1 ; พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์, 2563 : 1 ; วิชญนาถ เรืองนาค, 2563 : 1 ; สุวิทนา สงวนรัตน์ และชวณ ภารังกุล, 2564 : 351-364) ผู้วิจัยจึงจัดทำกรอบแนวคิดในการวิจัยดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะและของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

1.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง

	n	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p
		Mean	SD	Mean	SD		
ด้านความรู้	20	8.85	2.54	17.45	1.57	13.47	0.00*
ด้านเจตคติ	20	3.56	0.27	4.85	0.22	13.40	0.00*
ด้านการปฏิบัติ	20	2.37	0.34	3.72	0.10	16.05	0.00*

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 3 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยด้านความรู้ก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.85 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.45 คะแนน ด้านเจตคติ ก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 คะแนน และด้านการปฏิบัติก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.37 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 คะแนน

1.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม

	n	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p
		Mean	SD	Mean	SD		
ด้านความรู้	20	8.45	2.58	7.40	2.68	-1.14	0.26
ด้านเจตคติ	20	3.73	0.46	3.53	0.39	-1.68	0.10
ด้านการปฏิบัติ	20	2.43	0.27	2.57	0.21	1.76	0.09

* p < 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติของนักเรียนกลุ่มควบคุมหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติไม่แตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยด้านความรู้ก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.45 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.40 คะแนน ด้านเจตคติก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 คะแนน และด้านการปฏิบัติก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.43 คะแนน หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.57 คะแนน

2. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ หลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ปรากฏดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ หลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม

	n	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t	p
		Mean	SD	Mean	SD		
ด้านความรู้	20	17.45	1.57	7.40	2.68	-14.46	0.00*
ด้านเจตคติ	20	4.85	0.22	3.53	0.39	-12.99	0.00*
ด้านการปฏิบัติ	20	3.72	0.10	2.57	0.21	-21.29	0.00*

* p < 0.05

จากตารางที่ 5 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยด้านความรู้ นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.45 คะแนน นักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.40 คะแนน ด้านเจตคติ นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 คะแนน นักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 คะแนน และด้านการปฏิบัติ นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 คะแนน นักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.57 คะแนน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 สามารถอภิปรายในประเด็นดังต่อไปนี้

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้

การเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะทั้ง 5 ขั้นตอนเป็นการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เป็นกลุ่มย่อย ๆ โดยการเรียนรู้จะมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ โดยการจัดกิจกรรมเป็นกลุ่ม ความสำเร็จของผู้เรียนในแต่ละกลุ่ม และจะมอบหมายหน้าที่ให้แต่ละคนรับผิดชอบ เพื่อให้กลุ่มของผู้เรียนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ เน้นให้นักเรียนเกิดความรู้ โดยนักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม อีกทั้งยังได้มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ข้อมูล พัฒนาทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การที่นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้ต่าง ๆ อภิปรายและนำสู่การปฏิบัติ ส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับณัฐวดี กุละพัฒน์และสิรินาถ จงถกกลาง (2565 : 59-70) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติ

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านการปฏิบัติ ซึ่งจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ทำงานเป็นกลุ่มและร่วมกันแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มเพื่อที่จะได้แลกเปลี่ยนและแสดงเจตคติภายในกลุ่ม จากนั้นผู้เรียนจึงได้ออกมานำเสนอผลงานต่าง ๆ ที่ได้ร่วมกันทำในกลุ่มเพื่อแสดงให้เห็นเจตคติในรูปแบบต่าง ๆ การรวมกลุ่มทำงานทำให้นักเรียนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและมีความรับผิดชอบ ตระหนักในคุณค่าแห่งตนซึ่งเป็นพื้นฐานแห่งความร่วมมือที่นำไปสู่ความสำเร็จ นอกจากนี้นักเรียนยังรู้จักการเข้าสังคม การปรับตัว และต้องปรับปรุงพัฒนาจุดบกพร่องของตนเองอยู่เสมอ เพื่อที่จะสามารถทำงานร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มได้ สามารถทำงานต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ แทนการรับฟังการบรรยายจากครูอยู่ฝ่ายเดียว ทำให้นักเรียนสนุกสนานในการเรียน จึงส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิมล ภาวังและสุมาลี ชุกำแพง (2563 : 175-192) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาสมรรถนะการแก้ปัญหาแบบร่วมมือด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเสริมต่อการเรียนรู้บนฐานของการใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาสมรรถนะการแก้ปัญหาแบบร่วมมือเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการกระตุ้นให้นักเรียนสนใจอยากเรียนรู้ ตั้งปัญหาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาร่วมกันนำไปสู่การอภิปรายเพื่อแก้ปัญหาร่วมกัน รวมไปถึงการกำหนดบทบาทหน้าที่และควบคุมให้นักเรียนทำตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาสมรรถนะการแก้ปัญหาแบบร่วมมือได้อย่างเหมาะสม

1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความการปฏิบัติ

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่มย่อย ๆ สมาชิกแต่ละคนจะได้รับมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ ซึ่งสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มจะต้องร่วมมือกันเพื่อที่จะให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน เป็นการสอนให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติในการทำงาน สามารถแก้ปัญหาได้จริงในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2563 : 1) ที่กล่าวว่าจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ คือ ความสามารถของบุคคลในระดับที่สามารถปฏิบัติงานใดงานหนึ่งได้สำเร็จ โดยใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่ตนมีอยู่ โดยสมรรถนะเกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลมีโอกาสได้ฝึกใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่ตนมีในการทำงาน การแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ จนเกิดความชำนาญและความมั่นใจ ทำให้สามารถทำงานต่าง ๆ ได้สำเร็จ

2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 สามารถอภิปรายในประเด็นดังต่อไปนี้

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีการกำหนดจุดมุ่งหมายเนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม รับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองที่ได้รับมอบหมาย เพื่อนำพากลุ่มให้ประสบความสำเร็จ และนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ส่วนการจัดการเรียนรู้สุขศึกษารูปแบบปกติเป็นการสอนที่เน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย โดยอธิบายเนื้อหาสาระให้นักเรียนเป็นหลัก นักเรียนมีส่วนร่วมเพียงแค่การฟัง แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การตอบคำถาม การทำใบงานและแบบฝึกหัด ซึ่งไม่ได้มีการลงมือปฏิบัติผ่านกระบวนการแสดงพฤติกรรม การทำงานร่วมกับผู้อื่น การตั้งคำถาม ดังนั้นการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะจึงส่งผลให้ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (2562 : 1) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเป็นการพัฒนาความสามารถของบุคคลในการใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ตนมีในการทำงานหรือการแก้ปัญหาต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จในระดับใดระดับหนึ่ง สมรรถนะแสดงออกทางพฤติกรรมและการปฏิบัติที่สามารถวัดและประเมินผลได้ สมรรถนะจึงเป็นผลรวมของความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะ และความสามารถอื่น ๆ ที่ช่วยให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลประสบความสำเร็จในการทำงาน

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติ

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความสนใจ ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความสามารถของตนเอง และรับผิดชอบงานตามที่ได้รับมอบหมาย จึงส่งผลให้เกิดเจตคติที่ดี ในขณะที่การจัดการเรียนรู้สุขศึกษาแบบปกติของนักเรียน กลุ่มควบคุม พบว่า นักเรียนในกลุ่มควบคุมให้ความสนใจในห้องเรียนน้อยกว่ากลุ่มทดลอง อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้เป็นรูปแบบที่เน้นการบรรยาย และโดยส่วนมากครูเป็นผู้กำหนดหัวข้อคำถาม และมีนักเรียนบางคนในห้องได้มีโอกาสตอบเท่านั้น ซึ่งส่วนมากจะเป็นการอธิบายเพิ่มเติมซึ่งไม่มากพอที่จะกระตุ้นความสนใจให้นักเรียนเห็นความสำคัญ เกิดความสนใจ และโน้มน้าวให้เกิดเจตคติเพิ่มขึ้นได้ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะจึงส่งผลให้ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนด้านเจตคติหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2563 : 1) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเน้นการปฏิบัติ โดยมีชุดของเนื้อหาความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการนำไปสู่สมรรถนะที่ต้องการ ในระดับที่นักเรียนสามารถปฏิบัติงานได้จริง เป็นการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานใดงานหนึ่ง เพื่อนำไปใช้จนเกิดความสำเร็จและมีโอกาสได้ฝึกฝนการใช้ความรู้ในสถานการณ์ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดสมรรถนะในระดับชำนาญ เป็นการเรียนรู้เพื่อใช้ประโยชน์ไม่ใช่การเรียนรู้เพื่อรู้เท่านั้น โดยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญในการแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับชีวิตจริงของนักเรียน ซึ่งเอื้อต่อการมีเจตคติที่ดีขึ้น

2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติ

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการจัดกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติ และเป็นการนำทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในสถานการณ์ที่หลากหลายได้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะสามารถเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้หลายประการ จากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะ พบว่า นักเรียนเกิดทักษะปฏิบัติที่ดี ในขณะที่การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มควบคุมเป็นการสอนโดยให้นักเรียนฟังการอธิบายผ่านตัวอย่างที่ครูแสดงให้ดู โดยไม่ได้มีกิจกรรมและกระบวนการให้นักเรียนได้แสดงพฤติกรรม ส่งผลให้นักเรียนกลุ่มควบคุมไม่ให้ความสนใจในการเรียนเท่าที่ควร ไม่กล้าแสดงออก และไม่ปฏิบัติตาม ส่งผลให้นักเรียนไม่สนใจในการนำไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน ดังนั้นการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะ จึงส่งผลให้ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับทิสนา แคมมณี (2562 : 1) ที่กล่าวว่า การออกแบบการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ โดยทุกรูปแบบจะต้องมีเป้าหมาย คือ ผู้เรียนเกิดทักษะในระดับที่สามารถนำไปใช้ได้จริงอย่างมีความรู้และมีเจตคติหรือคุณลักษณะต่าง ๆ (Attitude / Attribute) เป็นตัวหนุนหรือตัวขับเคลื่อน การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะอาจมีลักษณะที่แตกต่างกันในการพัฒนาสมรรถนะ ประเภทของสมรรถนะ และความเข้มข้นของสมรรถนะ ซึ่งควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับความต้องการและบริบทของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะเป็นอย่างดี มีการวางแผนงานอย่างเป็นขั้นตอน และสามารถดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ครูผู้สอนจะต้องชี้แจงก่อนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจรูปแบบและวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนรู้ดำเนินการเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ
3. ครูผู้สอนต้องทราบข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อที่จะได้ปรับปรุงช่วยเหลือหรือส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพของตนเอง
4. ครูผู้สอนควรมีความพร้อมด้านข้อมูล อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และอื่น ๆ ที่สามารถสนับสนุนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ระดับชั้นอื่น ๆ หรือในหัวข้ออื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะที่มีต่อทักษะอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการทำงาน ความสามารถในการแก้ปัญหา พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น
3. ควรนำการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะไปใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แนวคิดอื่น ๆ เพื่อให้ได้แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายมากขึ้น
4. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบการสอนฐานสมรรถนะกับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2562). *รายงานเฉพาะเรื่องที่ 12 หลักสูตรและการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการ คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา.
- คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2562). *รายงานพันธกิจด้านการปฏิรูปการศึกษาผ่านหลักสูตรและการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการ คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2558). *นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐวดี กุลละพัฒน์ และสิรินาถ จงกลกลาง. (2565). การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *วารสารราชพฤกษ์*. 20 (1), 59-70.
- ทิตนา แคมมณี. (2560). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2562). *หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ*. การสัมมนาวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2563). *การออกแบบการเรียนการสอนแบบ EASY ในความปกติใหม่ของวงการศึกษากันอย่างไร. Online Workshop เสริมสร้างสมรรถนะออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แบบรวมพลังอย่าง Easy: New Normal. (EDUCA)*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนา เสงส์สวัสดิ์. (2556). *พฤติกรรมการสอนพลศึกษา 2*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิชญาณ เรืองนาถ. (2563). *ผลการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะที่มีต่อทักษะชีวิตและการทำงานของนักเรียนมัธยมศึกษาในวิชาสุขศึกษาโดยใช้การเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2556). *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2556*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2566. แหล่งที่มา: <http://www.niet.or.th>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุคนธ์ สิ้นธพานนท์และคณะ. (2554). *วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน*.
กรุงเทพมหานคร: 9199 เทคนิคพรีนติ้งนิทาน.
- สุวิทนา สงวนรัตน์ และชวณ ภารังกุล. (2564). *หลักสูตรและการเรียนการสอนฐานสมรรถนะในสถานศึกษา*.
วารสารสิรินธรปริทรรศน์. 22 (2), 351-364.
- สุวิมล ภาวิง และสุมาลี ชูกำแพง. (2563). *การพัฒนาสมรรถนะการแก้ปัญหาแบบร่วมมือด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเสริมต่อการเรียนรู้บนฐานของการใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*.
วารสารมหาวิทยาลัยนครสวรรค์. 7 (9), 175-192.